

Giraud se je vrnil v Francijo

Madrid, 25. okt. Madridski dopisnik lista »Deutsche Adria-Zeitung« poroča v daljšem članku, da se je Giraud vrnil v Pariz, kar je naredilo globok vtis na Parizane. Giraudovo vrnitev v Pariz je zahteval Eisenhower, ki upa, da bo Giraud preprečil nered in državljansko vojno v Franciji. De Gaulle je moral na ameriški pritisk pozvati svojega tekmeca Girauda, naj vstopi v njegovo vlado. Tozadevna pogajanja pa še niso končana, ker zahteva Giraud ostre represalije proti komunističnim makijem in smatra de Gaullovo kompromisno predlogo za napačno. Pariški in južnofrancoski komunisti so zelo pobiti zaradi Giraudovega prihoda v Pariz. Njihovi listi pišejo o povratku reakcije. Giraud pa ima močno zaslonbo v Amerikaneh, ki upajo, da jim ne bo treba pozvati ameriških čet iz bojišča in jih poslati proti makijem, če bi se Giraudu posrečilo organizirati močno francosko armado. Giraud je izjavil zastopnikom tiska, da zahteva ukinitve množič-

nega pobijanja generalov in admiralov ter pritegnitev vseh ljudi dobre volje k pozitivnemu delu. Francija ni pred državljansko vojno, je nadaljeval Giraud, marveč je državljanska vojna že v polnem teku. London in Washington si želita čimprejšnji sporazum med de Gaulleom in Giraudom, kajti sicer bo postalo kmalu akutno astanavljanje klav, kar bi sedanjo zmešnjavo v Franciji še povečalo. Alžirski Giraudovi krogi so zelo skeptični nad bodočim razvojem v Franciji. Po njihovem mnenju je zedinjenje med obema rivaloma nemogoče, upajo pa, da bo moral de Gaulle na angloameriški pritisk popustiti in se umakniti, da bo tako omogočena nova vojaška vlada, ki bi edina lahko rešila Francijo. Izgledi za notranjo francosko ureditev so torej zelo majhni, zlasti če, če pomislimo, da bi stremenje Angloamerikanecv po močni francoski vojaški vladi našlo na velik odpor v Moskvi.

Hujskanje proti Francu narašča

Zeneva, 25. okt. Boljševiške in španske emigrantske organizacije vedno bolj ojačujejo gonjo proti Francu v Španiji. Lyonski organ boljševiškega francoskega uporniškega pokreta »Le Patriote« zahteva pod naslovom »Ne pozabimo Francoskega popolnoma odkrito vojno proti Španiji«. List pravi, da zavzete Francije tako dolgo ne zadošča, dokler leži na oni strani Pirenejev njena mlada sestra, španska republika v verigah. Nato pravi, da se je v podporo španske revolucije osnoval v Parizu francoski narodni odbor. Pod vplivom rdečih Špancev stoji toulousko radio je nedavno objavilo, da vlada v Kataloniji in ostalih španskih pokrajinah popoln upor proti Francu. Tudi španski emigrantje v Londonu se živahno udele-

(Nadaljevanje s 1. str.)

nihi razočarali, niso točili grenke solze nad izgubljenimi političnimi nadami, temveč so moško in odločno dali roko generalu Nediču, pristopili k skupnemu boju proti komunizmu ter obrnili hrbet vsem političnim tetami in stricem v Londonu in Washingtonu. Zato vidimo danes, ko so sovjetske trupe vdrle v Srbijo, to je v »okupirano deželo«, da se srbski narod ni dvignil proti zasedbenim trupam, kar je bil slučaj celo v bivših zavezniških deželah (Romunija, Finska).

Se več. Vidimo tudi, da se srbski dobrovoljci in z njimi združeni četniki bore kljub izredno težkim okoliščinam še naprej proti komunizmu.

Tudi pri nas je mnogo razočaranih. Tisti, ki so stali na angloameriško karto, vidijo danes, da so pogrešili. Preprosti narod, razunajoč na pomoč Angloameričanov, je prvi spoznal veliko pogrško v svojem računu. V dno srca je bil sicer razočaran, prišel je le do spoznanja, da je rešitev v nas samih in v enotni protikomunistični fronti evropskih narodov.

Iz tega spoznanja je prišla tudi odločitev našega ljudstva. Po tragičnih dogodkih na Grčaricah, Turjaku, Kočevju in drugod je spontano odrglo lažne kompase, ki so mu jih podtaknili sovražniki ter se zbralo pod zastavo, ki jo je razvil general Rupnik. Hvaležno je sprejelo ponujeno orožje in hitro so bile zbrane domobranske vrste. Borba, ki je bila vsiljena slovenskemu narodu, je bila proti volji mnogih, ki stoji še danes v ozadju, sprejeta, ter se vodi na življenje in smrt. Naš narod je s tem pokazal svojo zrelost ter je položil izpit pred katerega ga je postavila sedanja zgodovinska doba. Toda ta ugotovitev velja samo za preprosti narod! Kako pa je z našo bivšo politično smetano?

Večina političnih veljakov bivših strank žal še okleva. Zgubili so sicer vero v pomoč »zapadnih demokracij« njihovim osebnim in političnim ciljem, zato se vneto trudijo, da čim prej vzpostavijo zvezo z vodstvom OF in se mu na kak način priključijo. Toda tu se bodo opekli, kajti najbrže ne poznajo starega pregovora: »Kdor s hudimom buče sadi, se mu na glavi razbijajo«. Ker pa posledice take politike ne bodo nosili oni sami, temveč tudi manjši ali večji del naroda, je nujno potrebno, da se tem slepem, nepopravljivcem in političnim pokvarjenecem onemogoči nadaljnje zastrupljanje našega naroda in tako prepreči škoda, ki bi jo s svojimi postopki povzročili.

Glavno vodilo pri vsem našem delu mora biti ljubezen do naroda. Vendar ravno zaradi te ljubezni moramo biti strogi proti škodljivcem narodnih interesov in baš zaradi te ljubezni do naroda je potrebno v kalu zatreti vsako delovanje, ki bi narodu lahko prineslo novo trpljenje in nova razočaranja.

Boj proti komunizmu je zmagovit le, če se združijo vse narodne sile. To smo lahko ugotovili povsod, kjer se je proti prodirajoči komunistični nevarnosti združil ves narod pod eno zastavo. Le razcepljeni in duhovno oslabljeni narodi padajo v boljševiško suženjstvo. Naj nas trenutni uspehi Sovjetov ne motijo, kot to ne moti erbskih protikomunističnih borcev, ki nadaljujejo borbo s komunisti tudi še danes do iztrebljenja. V tem pogledu so nam svetla vzgled in veselje smo lahko, da tudi naši vrli domobranci prav nič ne zaostajajo za njimi.

Vse, ki snujejo še vedno kake ilegale, opozarjamo na prednje primere. Ne čakajte, da potrkajo boljševiki na vaša vrata in se šele takrat skesate svojih grehov ter pripognete grešno glavo pred pravilnim stališčem ostalega naroda. Ako ste za narod, njegovo življenje in njegovo resnično svobodo, stopite v vrste domobrancev, kajti oni se za vse to bore. Ne storite to prepozno, zaradi vas samih, tistih, ki za vami še tavajo, kakor tudi zaradi vsakega slovenskega naroda.

Ni še izpita naša tolika prejšnjih razočaranj, zato naj se nikdo z usodo svojega naroda ne igra.

Baudek Boris.

Spoznanja ob zadnjih komunističnih porazih

Zadnja velika domobranska zmaga v osrčju Dolenjske nam je odkrila, kako težak je položaj tolovajev po naših gozdovih.

Komunisti so s prihodom treh štajerskih komunističnih tolovajskih brigad gotovo pričakovali izrednega izboljšanja svojega položaja. Imeli so namen »likvidirati« čim več domobranskih postojank, ki stražijo slovenske vasi pred komunističnimi ropi in požigi. Zgodilo pa se je nasprotno: domobranci so doživeli doslej največji uspeh. Nič niso pomagale številne komunistične skupine; v velikem preplahu so morale bežati, prav tako kakor so imele do sedaj navado.

Komunisti so upali na uspeh predvsem zaradi štajerskih mobilizirancev, ki prav nič ali pa silno malo vedo o domobranci. Upali so na njih junštvo. Ti štajerski komunistični pristaši so v resnici v začetku mislili, da bo boj z domobranci potekel gladko; a že po prvih spopadih se je teh mobilizirancev prijel preplah, da si od takrat niso več upali nudit resnega odpora.

Sedaj, ko so domobranci preizkusili hrabrost komunističnih skupin, ki so se do nedavnega klatile po štajerskih gozdovih, moremo iz mnogih komunističnih letakov in podtalnih lističev primerjati laž z resničnim stanjem teh tolovajev. »Slovenski poročevalci« je bil zadnje čase, odkar morajo dolenjski komunisti vedno bežati pred domobranci, bojnim skupinami, poln hvale, kako hrabro se bore oni komunisti, ki se potikajo po štajerski. Seveda teh laži pri nas noben komunistični pristaš ni mogel kontrolirati. Mnogi so tem poročilom slepo verjeli. Danes jim dejstva komunističnih porazov nudijo nov primer, kako komunistična agitacija še vedno vodi nekatere zaslepijence za nos. Mnogo štajerskih komunističnih mobilizirancev so domobranci v zadnjih bojih zajeli, nekateri so se tudi sami javili. Zlasten je pogled na te bivše pripadnike komunističnih tolp: razcefrane hlače, zdrgnjeni in raztrgani suknjiči, zamenjeni čevlji skoraj brez podplatov označujejo skoraj vsakega teh nesrečnikov. Njih oči mlo gledajo in prosijo cigaret. V komunističnih tolpah tobaka ne poznajo, privoščijo si ga le višji komandanti in komisari.

Ob vsem težavnem položaju komunističnih tolp na Dolenjskem pa je tolovajsko vodstvo gotovo imelo še nekatere druge vzroke, da je poklicalo tolovaje iz štajerske na pomoč proti domobrancem. — Eden najglavnejših vzrokov za to početje je prav gotovo v tem, ker je komunistično vodstvo pričakovalo večjih izprememb na našem ozemlju in hotelo izkoristiti mo-

rebitno trenutno zmedenost, da bi napravilo iste pokolje in požige kakor septembra lanskega leta. Toda zadnja, cel teden trajajoča bitka slovenskih domobrancev s komunističnimi tolpami je pokazala, da se kaj takega nikdar več ne bo zgodilo na naših tleh. Kakor hitro so se komunistične tolpe približale mirnim vasem, se je dvignila v boj vsa Dolenjska. Nič ni pomagalo veliko število tolovajev, komunisti so izgubili okrog 1000 tolovajev, ostale tolpe pa so se razpršene in razredene morale umakniti daleč v zarasle gozdove. Tako se bo gotovo zgodilo vsakokrat, kadar bo našim vasem grozila rečna nevarnost. Daleč so že tisti časi, ko so komunistične tolpe lahko neovirano napadale vsako protikomunistično postojanko zase in nekatere od njih tudi razrušile.

Domobranci so v zadnjih bojih pokazali vse svoje vrline. Osebnna hrabrost je vsakega slovenskega vojaka gnala, da je kljub nevarnosti prodiral in preganjal uničevalce slovenskih domacij. Domobranci je odlikovala v boju tudi dobro izbrana taktika in strnjnost posameznih enot. Slovenski sinovi so ponovno pokazali, da jim svoje domove lahko mirno izročimo v varstvo. Nikdar več se ne bo dogodilo, da bi komunistične drhali lahko v miru ropale in požigale slovenske domove, ki počejo priznati nadvlado srpa in klavida.

Pismo iz Bele Krajine

Težko je danes življenje v Beli Krajini. Ljudje so čisto odrezani od ostalega sveta. Medtem ko Belokranjci ne morejo zvedeti sami nobenega poročila iz sveta, se komunistična agitacija na vso moč trudi, da tako rekoč kar obsiplje ljudi s svojimi poročili. Toda ta poročila so vedno tako lepa in sončna, da jim ljudje ne verjamejo. Zdrava kmečka pamet dobro ve: če je res vse tako rožnato, zakaj pa ni konca vojne! Komunisti sicer kar naprej tolažijo zaskrbljeno ljudstvo, da bo kmalu konec vojne, vendar ljudje postajajo vedno bolj zaskrbljeni zaradi vedno večjega pomanjkanja živeža.

Ze v prejšnjih časih je Bela Krajina malo pridelala. Veliko vasi je bilo celo primorani kupovati precejšen del živeža. Kar traja vojna, pa je stanje vedno slabše. Ko so bili v Beli Krajini še savejci, so kar nenadoma odpovedali živež vsem zunaj bodoljev bunkerjev. Ljudje so bili prisiljeni blago na skrivnem kupovati. Sedaj je pa stanje še veliko slabše. Sladkorja ni, soli ni, ljudje si morajo boren pridelek svoje zemlje celo pritrgovati od ust, ker komunistični davke terja izredno veliko.

Belokranjem je letos zemlja veliko

Naredniku Pircu Francu v slovo

Hladno jesensko jutro je bilo 15. X., ko je Franc Pirc, za vedno zatisni trudni oči, zadet od bratomorci tolovajске krogle. Kratko je bilo njegovo življenje, saj je doživel komaj 25 let. A sad njegovega življenja je tako bogat, in tako lep. Na oltar svojemu

iz trpljenja vstajajočemu narodu je položil največ, kar je mogel, svoje mlado življenje. Sedaj je pa legel k počitku, kakor narava v jeseni, da v prihodnosti rodi še bogatejši sad.

Njegovim soborcem pa je težko ob misli, da so izgubili enega najboljših. Vasten in izvrševanju službe jih je vodil iz borbe v borbo. Z nasmejanim obrazom, pogumen in neustrašen je hodil vedno na čelu svojega voda. Vsi so ga imeli radi in želeli so iti z njim, kamor jih je klicala dolžnost. Prav živo se bodo spominjali Kočevja, kjer se je tudi on odlikoval.

Sele pred dobrim mesecem je stopil v zakon, upajoč, da bo v njem našel košček sreče. A Bog je hotel drugače. Njegov mlado ženo naj v brezmejni žalosti krepi tolažba, da je imela moža-junaka. Vsi njegovi tovariši soborci čutijo skupaj z njo veliko izgubo.

Komunistično zverinstvo na Gorenjskem

Spet se je zgodil na Gorenjskem podoben zločin kot so ga zagrešili komunistični rablji pred časom nad Ido Kristanovo v Zalogu pri Komendi. To pot je bila njihova žrtve Jožefa Stare, žena domobranci iz Kranja, mati dveh otrok, katerih mlajši ima komaj nekaj mesecev.

V noči od 10. na 11. oktober so jo komunisti odvedli iz njenega doma v vasi Mlake proti Storžiču in domobranci v Kranju so od nekega gošarskega ubežnika, ki se jim je pridružil, zvedeli, da je bila ustrlejena nekje za Sv. Lovrencem. Njen rabelj da je bil sovačan iz Mlake, znan zločinski tip Burkelja, z razbojniškim imenom Borko. Dne 24. t. m. je odšla udarna četa domobrancev iz Kranja in res našla na kraju, ki ga je povedal gošarski ubežnik, s smrečjem pokrito grobilo. 20 cm v globino so zadeli domobranci pod rahlo prstjo na truplo. K odkopu so poklicali okoliško prebivalstvo iz vasi Bašelj. Truplo je ležalo v 1 m 30 cm dolgi in 45 cm široki in kahega pol metra globoki jami.

Iz Gorice

Pazite na zatemnitve! Po ukazu pristojnih oblasti straže lahko streljajo v okna, ki po večernem znaku zatemnitve ne bodo zadostno zatemnjena. Zato pazite, da hoste imeli stanovanja pravilno zatemnjena. Prepričajte se, da oknice in zavesne ne propuščajo svetlobe.

Slovenska gimnazija v Gorici. Te dni se vrši vpisovanje. Sprejemni izpiti za 1. gimnazijski razred bodo dne 29. oktobra. Dopolnilno vpisovanje pa 30. oktobra bo dovoljeno, če se bodo navedili upravičeni razlogi. Ob vpisu se plača 60 lir vpisnine, šolnine so vsi dijaki oproščeni. Število vpisanih slovenskih dečkov in deklet je zelo razveseljivo. Dolžnost vseh zavednih slovenskih staršev je, da vpišejo sinove in hčere v slovensko srednjo šolo.

Razočarani komunisti. »Goriški list« poroča: Italijanski komunist Gallazzo je pripadal tolpam, ki so se »borile« okoli Firenc. Angleški general Alexander jih je razorožil in razgal. Gallazzo se je po hudih težavah posrečilo, da se je prebil skozi fronto in pribežal v severno Italijo. Iz svojega novega skrivališča je preko komunističnega radia »Milano libera« poslal v svet spomenico, v kateri se strahovito jezi zaradi razpusta svojih rdečih čet. Iz spomenice lahko razberemo: 1. anglo-ameriške čete razorožujejo komunistične divizije in jih internirajo; 2. Alexandrov častni komunistom absolutno nič ne zaupa.

Mesečnica se je ponesrečila. V goriško bolnišnico so pripeljali 18letno Karmelo Srebrne iz Opatejega sela na Krasu. Revica jo podvržena mesečnosti. Neke noči je sledila gonu svoje nesrečne bolezni in padla z okna svoje sobice 4 metre globoko. Pokoščovala se je nevarno po glavi in telesu in je njeno stanje nevarno.

Rdeči rabelj je žrtvi iztaknil oči; ves obraz ji je zalila kri. Da bi se vesi na roki bolj zajedel v meso, je zverinski zločinec žrtvi zataknil pod vrv palico in jo zavrtel.

Truplo so domobranci naložili na voz in ga peljali skozi Bašelj. Zgor., Sred. in Spod. Bele, Kokrice in Predoslje. Po vseh teh vaseh je prebivalstvo ob pogledu na žrtve komunističnega zverinstva vzkipelo v ogorčenju in brez strahu glasno obsojalo komunistično divjstvo. Kakor bi nikoli ne bilo na Dolenjskem vsajih straž, če bi komunisti vsaj najstrašnejšega sredstva svojega brezobzirnega boja za oblast ne uporabljali, namreč zverinskih umorov, tako tudi zločinstvi na Gorenjskem samim sebi koplejo grob. Vse pajkove mreže laži, v katere so zapredli naše pošteno ljudstvo, se ob takih podlih dejanjih raztrgajo; ljudje spoznajo, da je bilo vse gošarsko govorjenje o svobodi in bratstvu le vaba in krinka. Komunizem se razgali v svojem zločinskem bistvu. Učinki njegovih brezbožnih nauk so vsakemu razumljivi in strahotno pretresljiv dokaz, da v brezboštvo ni ne svobode, ne bratstva, ampak na eni strani nekakšen raj, ki ga uživa komisariska tolpa, za vse druge pa, če so poslušni, sužnost, sicer krogla. Tedaj se rodi v ljudih neomajen sklep: neizprosno boj komunizmu za rešitev slovenskega naroda!

»Okrožna tehnika Jelovca« je uničena

To nedeljo je udarna četa kranjskih domobrancev že ob pol petih odkorakala na pohod. Le malo kave so posebali pred odhodom, zato je bil njihov korak toliko bolj lahak. V zgodnjih dopoldanskih urah so že stopili v hosto, da bi napravili pri tolovajskih nenapovedan obisk. Po srečnem naključju je eden izmed fantov zadel na žico, ki je bila napeljana po zemlji. Najprej so mislili, da je telefonski vod, a ko je enega izmed fantov malo streslo, so ugotovili, da je električna napeljava. Sedaj iskanje komunističnega položaja ni bilo več težko. Med smrečjem se je pokazala lično zgrajena pa obenem dobro utrjena in maskirana tolovajska koča. Naši fantje so napredovali v obliki podkve in megle dan jih je varoval pred očmi tolovajskega stražarja vrh smreke. Kljub vsemu temu so gošarji že tako izurjeni v begu, da so jo zadnji hip odkurili iz domobranskih klešč, kajti na odpor sploh ne mislijo več. Ne da bi padel kak tolovajski strel, so domobranci vkorakali v njihovo »rezidenco«. Na posteljah so zaplenili lepo število stroganih odelj, v pisarni pa tri pisalne stroje, dva razmnoževalna stroja, stroj za rezanje papirja in nekaj pisemskega papirja. Vse ta tolovajski zaklad z baroko vred je uporabljen. Stroj, barvo, odeje, precej perila kranjskih tovarišic, eno puško in eno pištolo pa so naši fantje prinesli popolne na svojo postojanko. Čeprav je ves dan priel dež in je bila hoja dolga,

so se fantje veseli vrnili, saj pot ni bila zastoj. »Okrožna tehnika Jelovca« navede, prihodnjič bodo prišle pa še druge »tehnik« na vrsto.

Pod poročilo, ki so ga gorenjski domobranci izdali o tem uspehu, so pritisnili tudi oditise vseh pečatov, kar jih je bilo zaplenjenih v »okrožni tehniki Jelovca«. Letak je vzbudil zato med ljudmi toliko večjo pozornost in pri zavednih in pametnih ljudeh tudi navdušenje, saj je usahnil močan studene komunistični laži.

Iz Trsta

Titov zaveznik Badoglio. V procesu proti guvernerju Banke Italia Azoliniju, ki je bil v Rimu obojen na 30 let je prišlo na dan, tako poroča »republika« neki radioc, da si je Badoglio prilastil velike zneske državnega denarja in jih zamenjal v švicarske franke. V žalostni 45 dnevih, ko je trajal Badoglijev režim je njegov šef opravil v svoj žep 14 milijonov lir v gotovini in 1 milijon švicarskih frankov. Italijanska deviza central je dne 30. julija, 1. avgusta in 4. septembra nakupila švicarske franke na Badoglijev račun.

Tatvina v vlaknu. V vlaknu, ki vozi proti Vidmu, je bilo neki ženski izmaknjeni 11 tisoč lir. Takojšnji preiskavi se je posrečilo odkriti 10.350 lir. Nekega sumljivega mladeniča so aretirali.

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Električna cestna železnica

bo zaradi praznikov mrtvih ojačala promet k Sv. Križu tako, da bo v nedeljo in torek 29. in 31. oktobra tudi proga 4 popoldne z Viča vozila proti Sv. Križu. Na praznik Vseh svetlih bo ta proga ves dan vozila na pokopališče, na dan vernih duš pa zopet samo popoldne ob času, kadar bo in kolikor bo na razpolago električni tok za promet cestne železnice. Seveda bo pa te dni vozila tudi proga 2 iz Most skozi mesto na pokopališče, kolikor bo pač mogoče.

Majhen požar

Ljubljanska kronika ni v tem letu zaznamovala v mestu kakih večjih požarov. Tu in tam je bil kak majhen požar na kakem podstrešju. Gasilci so bili vedno takoj na mestu. V torek okoli 19 je nastal majhen požar v hiši Cecilije Besalove Pod Gradošč 4. Vnelo se je ob dimniku, ki ga je dimnikar izžigal, tramovje. Pokleni gasilci so razdrli tleče tramovje in požar hitro ugasili. Škoda, ki je krita z zavarovalnico, je znatna, ker je sedaj stavbno gradivo primerno drago.

Poljski pridelki v okolici pospravljeni

Na Ljubljanskem polju in na Barju so letošnji poljski pridelki bili vsi srečno spravljeni pod streho. Obvarovani so bili pred hujšimi vremenskimi katastrofami. Zadnji čas so ljudje hoteli pospravljati z njiv lepe zeljate glave. Zelje je zlasti in izredno lepo uspelo na Barju. Barjanska zemlja, kakor kažejo dolgoletne izkušnje, je zelo prikladna za zeljate glave. Posebno dobro uspeva erfurtsko zelje. Koruza je prav tako že povsod obrabna z njiv in se sedaj suši pod kozolci. Poznojesenska ajda je požeta. Letina za njo ni bila povsem ugodna. Na njivah sedaj še sameva repa, ki je dobro obrodila, in krmlina pesa. Marljive čebelice so si že napravile zavetja za zimo.

Razno cvetje na trgu

Za tradicionalni praznik Vseh svetnikov, ko se spominjamo naših pokojnikov, je bil poprej Vodnikov trg navadno spreminjen v velik rožni vrt, kjer so vrtnarji in drugi prijatelji cvetja prodajali razno cvetje in poznojesenske rože. Letos, četrto jesen vojne vihre v naših krajih, je trg bolj srednje založen z rožami in eve-

tjem za ta praznik. Na trg prihajajo bolj poredkoma lepe in umetno gojene krikanteme, tudi cveti teh rož so bolj redki.

Ukradena kolesa

V času od 7. do 16. oktobra, torej v dobrih desetih dneh je bilo po poročilu policijske uprave ukradenih 12 različnih koles v skupni cenilni vrednosti 72.000 lir. Kolesa so bila ukradena na raznih krajih mesta. Tatovi izbirajo zlasti kolesa boljših znamk, tako »Triumph« in »Puch«.

Na Sv. Petra cesti je bilo ukradeno Ivanu Kravcarju 10.000 lir vredno moško kolo »Triumph« s tovarniško številko 787.582. — Na Miklošičevi cesti je bilo Ivanu Klopčaverju odpeljano 8000 lir vredno moško kolo »Triumph« s tov. številko 742.645. — Na cesti 800 let Ljubljane je bilo zdravniku dr. Petru Kruhu ukradeno 8000 lir vredno moško kolo Diamant s tovarniško štev. 852.444.

Kaj je novega pri naših sosedih?

Z Gorenjskega

Na vzhodnem bojišču je padel 24-letni naddesetnik Josip Hudelist iz Celovca in poročnik Jurij Pirker iz Sv. Krví.

Smrtna kosa. V Celovcu je umrla gospar Marija Polakova in bila 25. t. m. ondi pokopana.

Gorenjski kinematografi. V kinu na Jesenicah predvajajo te dni film »Ešnapurski tiger«, v Kranju »Kraljevi valček«, v Radovljici »Zid Süsse«. Zaradi ran z bojišča je umrl v Brežah lovec Rajmund Krainer, sin drvjarja iz Brež.

Kmetijska šola za invalide na Korškem. Kakor poroča »Kärntner Zeitung« z dne 21. oktobra t. l., je na Korškem poljedelska šola, ki usposablja invalide za kmečka dela. Učenci invalidi izhajajo iz kmečkih družin ali pa so bili prej zaposleni kot poljedelski delavci. Večinoma imajo za seboj ljudsko šolo. Dva tečajnika bosta šla na višjo kmetijsko šolo, da bosta po končani šoli zaposlena kot strokovna učitelja. Trije bodo postali oskrbniki na posestvih, osem pa se jih vrne k staršem na kmete. Vsi hočejo ostati poljedelci in se kasneje osamosvojiti

CRKOVNICA

a - a - a - a - a - g - h - i
- i - k - m - m - m - l - l -
n - n - o - o - r - r - r - s -
s - s - t - t - t - u - v.

Bo

. bo

. . bo

. . . bo

. . . . bo

. bo

Iz teh 30 črk sestavi poleg danih dveh 6 besed, ki pomenijo v drugačnem redu naslednje: mesto ob Dravi; mesto v Porurju; vrh v Julijskih Alpah; Flaubertov roman (o stari Kartagini); revščina.

Rešitev črkovnice iz zadnje številke:

Begunje; Iberija; Šibenik; Bamberg; oktober; Rangabe.

MALI OGLASI

Službe
dobe

MLADO DEKLE
sprejem v pomoč
pri gospodinjstvu. —
Petrič, Florjanska 26.

Soba
izšelo

PRAZNO SOBO
s kuhinjo iščeta za-
voporočena. Ponud-
ba na upravo »Slov.«
pod št. 9542. (1)

Kupimo

PISALNE STROJE,
dobro ohranjene, bolj-
še znamke kupi takoj
po najvišji dnevni ceni
trgovca EVEREST. Pre-
šernova ul. 44. (1)

Polzvedbe

NALIVNO PERO
je bilo najdeno na-
črtano oktobra v
Rožni dolini. Cesta
XVII. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 9549.

Zadnja letošnja Svetova knjiga
je: Tajne narave! Berite jo!

TEL. KINO »MATICA« 12-41
Temperamentna Marija Rökk in Wolf Albach
Retty v zabavnem filmu
»PLES S CESARJEM«
Predstave ob 18 in 19.

TEL. KINO »UNION« 12-21
Ljubzenski roman kmetovskega dekleta.
— Silajna filmska umetnica s slovito
Paulo Wessely
»NJENO ŽIVLJENJE«
Predstave ob 18 in 19.15

TEL. KINO »SLOGA« 12-30
Usodepolna ljubezen v prekrasnem filmu
»SPROSCENE ROKE«
B. Horney, O. Tschekow, C. Raddatz.
Predstave danes ob 16 in 18 — jutri,
v soboto, ob 15. in 17.

10 prevoznih vozičkov,

5 desnih kretnic,

5 levih kretnic,

10 obračalnic,

vse 60 cm kolotečine

kupi

ali vzame v najem

Organizacija

TODT

v Ljubljani

Umrli nam je po težki bolezni
naša ljubljena hčerka in sestra,
gospodična

Viktorija Krese

poštna uradnica

Pogreb nepozabne pokojnice bo
v soboto, dne 28. t. m. ob 1/3
popoldne z Zal, kapele svetega
Jakoba k sv. Križu.

Ljubljana, dne 26. oktobra 1944.

Zalujoči:

Marija in Franc, starši;
Kristina in Ana, sestre
ter ostalo sorodstvo.

Uprava »Slovenec« sprejme v službo

raznašalke

za okraj

Moste - Kodeljevo,
Rožna dolina, Bežigrad

Javiti se je v upravi »Slovenec«
od 8 do 10 popoldne.

ZAHVALA. Vsem, ki ste žu-
stvovali z nami ob smrti našega
ljubljenega očeta, deda, pra-
deda, gospoda

Jakoba Pezdirja

železniškega upokojenca

in ga v tako velikem številu
spremili na njegovi zadnji poti,
se najtopleje zahvalujemo.

Zalujoče družine:

Pezdir, Abulner, Barlič.

Na svoj devetnajsti rojstni dan,
dne 25. oktobra, nas je zapustila
naša sestra, sestrična in nečakinja,
gospodična

Anda Ovsec

in se preselila v kraje tišine in
večne Ljubzni, odkoder nas bo z
značajnostjo in nežnostjo spremljala
na naši življenjski poti. Njeno telo
počiva v kapelici sv. Petra na Zalah.
Pogreb drage pokojnice bo v petek,
27. oktobra ob 2 popoldne z Zal na
pokopališče k Sv. Križu.

Janez, Jože, Peter, bratje;

Jelka, sestra;

Rodbini: Ovsec, Melčič;

bratrance in sestrične, strici in tete.

Dotrpela je, previdena s tolažili
sv. vere naša nadvse ljubljena
sestra, teta in svakinja,
gospodična

Josipina Javornik

Blago pokojnico položimo v za-
časni grob v soboto, dne 28.
oktobra ob 9. uri popoldne z
Zal, kapele Sv. Nikolaja na
pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Zalna, Grosuplje,
dne 26. oktobra 1944.

Globoko Zalujoči:

Joško in Staš Javornik, brata;
Ana Vehovec, Mara Košak,
Poldi Košak, sestre;
Tonka Javornik, svakinja;
Franc Košak, svak;
vsi vnuki in vnukinje.

Dramsko gledališče

Petek, 27. oktobra: Zaprtó.
Sobota, 28. oktobra, ob 17: »Kar hočete, Red
Sobota.

Nedelja, 29. oktobra, ob 14: »Triglavska ro-
ža«, Mladinska predstava. Izven. Cene
od 40 lir navzdol. — Ob 17: »Maliček se
ženi«, Izven. Cene od 40 lir navzdol.

»Shakespeare« »Kar hočete, Osebe: Or-
stov — Drenovec, Sebastijan — Nakrat, An-
tonio — Vi. Skrbnišek, Pomorski kapitan
— P. Kvič, Valentin in Curio — Bitene in
Miklav, Vitez Tobija Rig — Peček, Vitez
Andrej Bledica — Jan, Malvolio — Gregorin,
Fabijan in Noree — Gorinšek in Sever, Ka-
puca — Lipah, Vodja bričev — Verdonik,
Olivijin sluga — Raztresen, Olivija — Sa-
rčeva, Viola — Razbergerjeva, Marija —
Svetelova. — Režiser: prof. O. Sest. Scena:
arh. inž. Franz E. Kostumi: D. Kačerjeva.
Scenska glasba: H. Svetel.

Krsta predstava Skalanove drame iz
sodobnega življenja »Septembra« bo v to-
rek, 31. t. m. Dejanje prikazuje jesensko
ljubezen starajoče se dame iz boljše me-
ščanske družbe.

Operno gledališče

Petek, 27. oktobra: Zaprtó.
Sobota, 28. oktobra, ob 17: »Traviata«. Zlu-
žane cene od 40 lir navzdol. Izven.
Nedelja, 29. oktobra, ob 17: »Clivia«. Ope-
reta. Premiera, Red Premierski.

Verdijeva »Traviata« z Vidaličjo in
čudnom bo uprizorjena jutri v soboto, ob
17 izven abonmaja po znižanih cenah od
40 lir navzdol, na kar p. n. občinstvo po-
sebej opozarjamo.

Dostaj »Clivia«, opereta. Libreto C. Am-
berg. Osebe: Clivia — Bukovecva, Juan Da-
migo — Koren, Potterton — Milčinski, Jola
— Barbičeva, Lelio — M. Sanein, Caudillo
— Korošec, Diaz — Humer, Valdivio — Boš-
tanjčič, filmski režiser — Frelh, filmski

igralce — Brajnik, filmska igralka — San-
cinova, Laya — Japljeva, 1 gaucho —
Kobal, Amacnka — Golleva, Pepe Sule —
Zupan. Kraj: v južnoameriški republiki Bo-
lignay in okolici, I. dejanje: krčma na me-
ji; II. dejanje hotel Colon v Bolignayu,
III. dejanje: konferenčna soba v vojnem
ministrstvu. Caga: sedanost, Solo plešeta
Japljeva in Pogačar. Dirigent S. Hubad,
režiser E. Frelh, koreograf inž. P. Go-
lovin, scena inž. E. Franz, kostumi J. Vil-
fanova.

Frančiškanski oder

Nedelja, 29. oktobra, ob 16: »Vragova smola«.
Nedelja, 5. novembra, ob 16: Vragova smola.

»Oddajniška skupina Jadranske primorje«
RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 27. oktober:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji
koncert, vmes 7.30 Poročila v slovenščini
— 9 Poročila v nemščini — 12 Opoldanski
koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slo-
venščini, napoved sporeda — 12.45 Radijski
godalni orkester pod vodstvom dirigenta D.
M. Sijanca — 14 Poročila v nemščini — 14.15
Glasbeno kratkočasje — 16 Koncert v tovar-
ni usnja »Indus« — 17 Poročila v nemščini
in slovenščini — 17.15 Dobra volja na teko-
čem traku — 18.15 Kmečki trio — 18.45 Iz
našega leposlovja, Janez Gregorin: iz knji-
že »Blagoslov gor« čita Miro Gregorin —
19 Komorni zbor — 19.30 Poročila v sloven-
ščini — 19.45 Prenos branja članka ministra
dr. Goebbelsa iz tednika »Das Reich« — 20
Poročila v nemščini — 20.15 Pesem čarovni-
ce, melodrama, zložil Maks Schillings, besed-
dilo Wildenbruch, igra Filharmonični or-
kester Berlin pod vodstvom skladatelja, go-
voril Ludwig Wüllner — 20.45 Glasbena med-
igra — 21 Pri plamenu svetle — 22 Poročila
v nemščini, napoved sporeda — 23 Malo
kramljanja, malo plesanja, plesni orkester
vodi D. Prevorsek.

Ali ste se že naročili na
»Slovenčev koledar«?

SPORT

NEDELJSKI SPORED NOGOMETNIH

TEKEM

juniorji:

ob 9.00: Viš: Mladika,

ob 10.00: Hermes: Korotan,

ob 11.00: Ljubljana: Istok.

seniorji:

ob 13.45: Ljubljana: Zabajak,

ob 15.15: Hermes: Istok.

Vse tekme so določene za igrišče Her-

mesa, in sicer ob vsakem vremenu.

SD Istok. — V petek strogo obvezen se.

stanek I. mošva ob 19 v gostilni Lovšin v

Gradišču. — Načelnik.

Vsem nogometnim klubom, V petek, dne
27. t. m. ob 13 naj pošljejo vsi ljubljanski
nogometni klubi svoje najbolje juniorje
rojene leta 1926 in mlajše na igrišče Her-
mesa. Sestavljena bo reprezentativna ena-
stevica, ki bo imela nekaj akupnih trenin-
gov za nekaj čezmejnih gostovanj. Od kluba
določeni igralci naj prinesejo a seboj
vso spodobno opremo in črne hlačke. Na igri-
šču naj se javijo zveznemu kapetanu.

»Slovenčev koledar«

Delavci

sposobni za izdelavo drv — se
sprejmejo pri Ravnateljstvu državnih
gozdov, Puccinijeva 9 (palača Pokra-
jinske hranilnice). — Prav dober
zaslužek v akordu. — Razne
ugodnosti: dodatna karta za najtežje
delavce, delno plačilo z drvni l. t. d.

verovati hotela in ker se je udeležo-
vala njegove vere? Čutil je, da ga je
ljubila z vsem, ko iz enega kosa iz-
klesanim bitjem in si je časih sam de-
jal, da nima v svoji najbolj notranji
notranjosti nobene samostojne vere. To
ga je večkrat mučilo. Saj je vprav zdaj
potreboval človeka, ki bi njegovo vero
delil z brezpogojno gorečnostjo, z go-
rečno-tjo, ki ne bi veljala le njemu.
Sleherno nedelje je govoril iz vsega
svojega trpinčenega srca. In skoraj
sleherno nedelje se je ponovilo, kar
se je prej le malokdaj pripetilo: ljudje
so se jokali pri njegovih govorih. Ved-
el je, da je njih jok srečen in žalo-
sten hkrati. Ta moč, ki so jo vsebovale
njegove besede, da je bodrila in poživ-
ljala in mu pomagala, da je v vsakda-
njem življenju ostajal miren v tem
strašnem času pričakovanja. Sam si je
dejal, da je Bog prilival moči njegovim
govorom, ker ga hoče s svojo milostjo
krečiti, dokler ne bo prestana velika
preskušnja njegovega življenja.

Sestnajsto poglavje.

Poletje je minevalo.

Tiho in prijazno, brez viharja in
dežja je prišla jesen.

Septembrski dnevi so gladko pol-
zeli dalje. Sonce je žarelo in modrina
neba je bila z vsakim dnem le za spo-

znanje hladnejša. Toda v grobni tišini
teme dolgih noči je bilo nekaj posebn-
no neprijetnega. Skoraj si pogrešal tu-
ljenje burje, ki bi poživilo temno ti-
hoto. In težke, ko mora svinčene san-
nje so se kakor strahovi, plazile skozi
dušo ljudi.

Navzlic lepemu vremenu si občutil
jesen.

Travniki, ki so bili doslej tako ze-
leni, in pobočja, so počasi, dan za
dnem bolj bledela, dokler ni vse ze-
lenilo ugasnilo v mrtvem, sivorumenem
usihanju. Tudi modrosiva resa na hri-
bih je menjala barvo: gorska pobočja
so v jasnem septembrskem soncu vsa
kar vinskirodeče plamtela od nje.

Tudi morje je navzlic lepemu vre-
menu občutilo bližajočo se zimo. Bilo
je nemirno in muhasto, pa čeprav ni
bilo vetrovno. Majhen veter, ki si ga
poleti nazival sapica, je utegnil vzbur-
kati silovite valove. Z morjem se ni
dalo nič več šaliti. Pokazalo je zobe in
je rjoveče zarenčalo ob najmanjši pri-
liki.

Vendar so ljudje iz Holmaffjorda na
vso moč hodili na jesenski ribji lov.
Sleherno jutro so že v somrak od-
pluli vsi čolni na oddaljena lovišča.
Toda obdobje mornariško molitev, ki
jo je vodja izgovoril, čim je čoln od-
plul, niso nič več, kot poleti, kar tja-
venden zdrdlar in jo v jutranji sve-
žosti komaj poslušali. Zdaj so molitev

počasi izgovarjali, v sleherni besedi
je bil težak in notranji preudarek, in
v vsem čolnu so jo ustnice neslišno
ponavljale. Ko se je morje že v zalivu
začelo upirati in krotovičiti in je bor-
no vozilo na svojem valovanju gugalo
in zaganjalo sem in tja, ko da bi se
mu zdelo pod častjo, da bi tako ne-
godno orehovo lupino trpelo na svojih
mogočnih valovih, tedaj si moštvo ni
moglo kaj, da ne bi občutilo na svojih
prsih nekakšen pritisk obupa. A čim
je zadonel večglasni »Amen« v nasto-
jajoči dan, je sleherni mož pograbil
veslo in je začel z zagrizeno odločno-
stjo veslati. Hrabri pomorščaki so iz
dolgoletnihkušenj vedeli, da jim ne
bo treba dolgo veslati, pa bodo že spet
imeli korajžjo. Še bolje pa je bilo, da
so koj za zalivom razpeli jadra in jih
je jutranja sapica odnašala ven na lo-
višča. Potem so zapeli kako vedro
mornarsko pesem, medtem ko so vsi
lovi pljuskočje udarjali ob čoln in
pošumevali krog njega.

Nekega sončnega, tihega dopoldne-
va proti koncu septembra sta sedela
trgovski pomočnik in vajenec Pesi na
prodajalniški mizi. Slehermi je imel
pri sebi na pol odprt predal suhih
sliv, ki sta jih pridno žvečila in v naj-
lepši slogi metala koščice nazaj v pre-
dal.

GUNNAR GUNNARSSON:

NA BREGU ŽIVLJENJA

Roman

44

Zakaj pa je mrtol Kriti vprav ti-
sto nedeljo na obali utonil, tega ni
mogla nobena pojasniti, vendar se za
to niso zmenile. Zgled se jim je zdel
pa povsem umesten in točen. Klepetan-
je se je nadaljevalo. »No, tale Björg
si je pa lepo postlala v župnišču! Ta-
kale tica bodi, pa prideš na zeleno ve-
jico! A jaz — hvala lepa! — in vse so se
v ta namen zahvalile. »Tolažba vdove
se tudi ne more nič pritoževati, saj je
že kar velik gospod. Ali še veste, kako
je se spomlad v res razcapan in sestra-
dan primahadral semkaj?« — »No, v
tisti hiši se pač vse tolažijo,« je rekla
ena in se pomenljivo ozrla na druge.
»Če se le kdaj ne zmoti, s katero da
je oženjen?« — »No, pri meni se ne
bi...« In vse so bile te misli. »Sölvi in
Blid — le kako ta dva otroka zmeraj
skupaj tičita — kuhana in pečena. Saj
nič ne rečem, ampak...« In vse so se
strinjale v tem, da »nočejo nič reči,
ampak...« Umazane misli so jim šir-
lele iz goltanca in so bile hujše ko-
»mrad pokvarjenih ribjih odpadkov in
gnijoče haloge na obali, ki je v tihih

dneih in ob morskem vetru okuževal
zrak v Holmeffjordu.

Pri pastorjevih so živeli po tistem
ko doslej. Ljudje z Vadija so se zme-
raj bivali ondi — in tudi čez zimo jim
je kazalo še ostati. Zakaj dela za sta-
novanje v novi hiši so morali za zdaj
odložiti, da so mogli prodajalno in skla-
dišča spraviti pod streho pred začet-
kom zime. Obe družini sta se izvrstno
razumeli — večletno prijateljstvo je
prestalo preskušnje. — Nekega dne je
Helga smehljaje se razodela svojemu
možu svojo skrivnost. Odtlej so bila
njegova samotna romanja po prostorni
študijski sobi zmeraj daljša in daljša.
Trdil se je, da bi ostal miren, a Hel-
ga se je le včasih ponoči zbudila in vi-
dela, kako se je brez spanja preme-
taval po postelji. Potem se je prižela
k njemu in v temi je tako izlaha do-
bila lepo besedico za najnežnejša ču-
stva svoje duše. Pomirila ga je in
skupno sta začela moliti. Tako rada je
z njim molil! Vendar si ni bil nikoli
na jasnem, ali ni molila samo zaradi
njega. Če ni verovala le zato, ker je